

Formalne metode u oblikovanju sustava

Upute za domaću zadaću i laboratorijske vježbe – II ciklus nastave

Ove upute pokrivaju domaće zadaće i laboratorijske vježbe za drugi ciklus nastave.

Domaću zadaću i laboratorijsku vježbu predajete u četvrtak 28. svibnja od 17:00 do 20:00 sati u seminaru C-zgrade (VI kat).

Osim toga obaviti će se i 5-minutna provjera znanja u obliku testa.

Studenti su obavezni doći prema slijedećem rasporedu:

Adamić, Vladimir – Mužek, Matea u 18:00 sati Seminar VI kat C zgrada.

Narančić, Goran – Žibrat, Zvonko u 19:00 sati Seminar VI kat C zgrada.

Zadana su dva konačna diskretna automata A_1 i A_2 prema slici:
(početna stanja su uvijek S_0 a završna S_1)

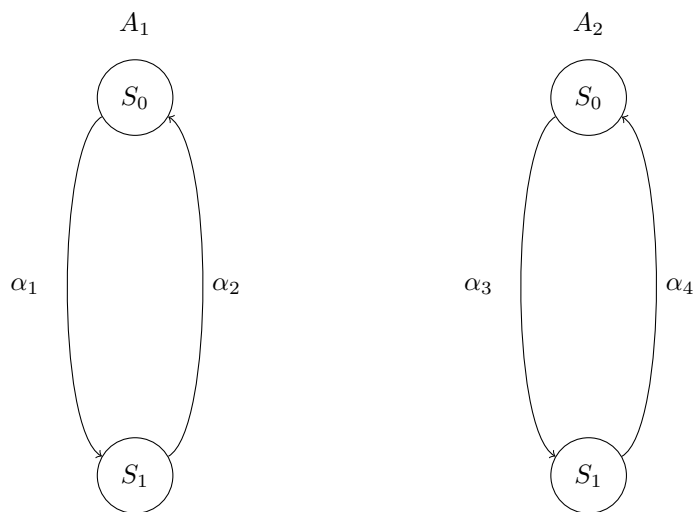

Figure 1: FSM A_1 i A_2

Izračunajte svoju inačicu zadatka (koju koristite za domaću zadaću i laboratorijsku vježbu) na temelju formule (inačice se nalaze na kraju):

`(zadnja_znamenka_maticnog_broja % 8) + 1.`

(npr. 36232567 *inacica* = 8, 362326342 *inacica* = 3)

U okviru domaće zadaće potrebno je:

- a) Detaljno napisati strukturu automata A_1 i A_2 prema $A = (S, s_0, L, T, F)$ (odrediti elemente svakog od skupa $S, s_0 \dots$).
- b) Odrediti asinkroni produkt automata A_1 i A_2 .
- c) Odrediti ekspanzirani asinkroni produkt za inicijalnu vrijednost $x = 4$ (ne više od 10 članova).
- d) Pomoću ekspanziranog produkta odrediti istinitost LTL formule $\Box p$ ako je $p \equiv x > 3$.
- e) Pomoću ekspanziranog produkta odrediti istinitost LTL formule $\Diamond p$ ako je $p \equiv x < 3$.

Laboratorijska vježba:

- 1) Instalirajte programski alat Spin (<http://spinroot.com>) slijedeći upute s predavanja ili s web stranice (<http://spinroot.com/spin/Man/README.html> <http://spinroot.com/spin/Man/Manual.html>).
- 2) Editirajte automate A_1 i A_2 (vidjeti predložak Promela programa i Inačice). Potrebno je unijeti labela za svoju inačicu tj. zamijeniti s VARALPHA x i VARLMAX sa zadanim vrijednostima.
Npr. inačica 2 ima vrijednosti:
 $\alpha_1 \rightarrow x \% 4, \alpha_2 \rightarrow x = 3 * x + 1, \alpha_3 \rightarrow !(x \% 4), \alpha_4 \rightarrow x = x / 2, \text{VARLMAX} = 20$
Napomena: *Promela* file nazvati `Prezime.prm` (npr. `Blaskovic.prm`).
- 3) Pokrenite simulaciju `spin -c -p -u20 vasfile.prm`.
Prepišite prvih 10 članova. Pismeno obrazložite istovjetnosti i razlike između ekspanziranog asinkronog produkta iz zadaće i rezultata simulacije.
- 4) Generirajte analizador `spin -a -f '<>p' vasfile.prm`.
- 5) Prevedite u izvršni oblik `gcc -o pan vasfile.prm`.
- 6) Pozovite analizador: `pan`.
Pismeno obrazložite da li je uvjet p zadovoljen ?

- 7) Prepišite instrukcije za Büchi automat koje generira Spin `spin -f '!'<>p'`. Nacrtajte pripadni Büchi automat.
- 8) Prepišite instrukcije za Büchi automat koje generira Spin `spin -f '![]p'`. Nacrtajte pripadni Büchi automat.
- 9) Generirajte analizator sa `spin -a -o3 vasfile.prm`, prevedite te pozovite analizator sa `pan -d`. Precrtajte tako dobivene *FSM*. U čemu se razlikuju prema automatima iz domaće zadaće ?

Odgovorite na dodatna pitanja:

- p1) Da li je uvjet ($x == LMAX$) zadovoljen za po volji zadanu vrijednost varijable *LMAX*?
O čemu to ovisi ?
- p2) Ponovite postupak za ($x! = LMAX$)
Opišite što dobijete za ($x! = LMAX$). Da li je uvjet ($x! = LMAX$) zadovoljen za po volji zadanu vrijednost varijable *LMAX*?
O čemu to ovisi ?
- p3) Analizirajte rezultate za:
`spin -f '![]<>p'` ili `spin -f '!'<>[]p'` `vasfile.prm`.
Čemu služe *.trail datoteke ?
Ako *Spin* generira *.trail datoteke opišite kako pronalazite sekvencu događaja koja vodi do "greške" ?
Ako *.trail ne postoji kojim naredbama možete utjecati da *Spin* generira *.trail datoteke ?

Studenti koji su iskoristili mogućnost rada sa vlastitim modelima, moraju se **što prije** osobno javiti (najkasnije u prvom tjednu trećeg ciklusa) kako im se može priznati uredno odrađena domaća zadaća i laboratorijska vježba.
U okviru službenih termina lab. vježbi ne razmatraju se dodatni modeli !

Predložak *Promela* programa za laboratorijsku vježbu:

```
#define N 100
#define LMAX VARLMAX

#define p (x != LMAX)

int x = N;

active proctype A()
{
do
  :: VARALPHA1 -> VARALPHA2;
od
}

active proctype B()
{
do
  :: VARALPHA3 -> VARALPHA4;
od
}
```

Inačice

Inačice zadatka za domaću zadaću:

Inačica 1)

$$\alpha_1 \rightarrow x \% 3, \alpha_2 \rightarrow x = x + 1, \alpha_3 \rightarrow !(x \% 3), \alpha_4 \rightarrow x = x / 2, \\ \text{VARLMAX}=10$$

Inačica 2)

$$\alpha_1 \rightarrow x \% 4, \alpha_2 \rightarrow x = 3 * x + 1, \alpha_3 \rightarrow !(x \% 4), \alpha_4 \rightarrow x = x / 2, \\ \text{VARLMAX}=20$$

Inačica 3)

$$\alpha_1 \rightarrow x \% 2, \alpha_2 \rightarrow x = 3 * x + 1, \alpha_3 \rightarrow !(x \% 2), \alpha_4 \rightarrow x = x / 3, \\ \text{VARLMAX}=10$$

Inačica 4)

$$\alpha_1 \rightarrow x \% 3, \alpha_2 \rightarrow x = 3 * x + 3, \alpha_3 \rightarrow !(x \% 3), \alpha_4 \rightarrow x = x / 2, \\ \text{VARLMAX}=30$$

Inačica 5)

$$\alpha_1 \rightarrow x \% 2, \alpha_2 \rightarrow x = x + 1, \alpha_3 \rightarrow !(x \% 2), \alpha_4 \rightarrow x = x / 3, \\ \text{VARLMAX}=40$$

Inačica 6)

$$\alpha_1 \rightarrow x \% 2, \alpha_2 \rightarrow x = 2 * x + 1, \alpha_3 \rightarrow !(x \% 2), \alpha_4 \rightarrow x = 2 * x - 1, \\ \text{VARLMAX}=20$$

Inačica 7)

$$\alpha_1 \rightarrow x \% 2, \alpha_2 \rightarrow x = x / 3, \alpha_3 \rightarrow !(x \% 2), \alpha_4 \rightarrow x = 2 * x + 1, \\ \text{VARLMAX}=10$$

Inačica 8)

$$\alpha_1 \rightarrow x \% 2, \alpha_2 \rightarrow x / 3, \alpha_3 \rightarrow !(x \% 2), \alpha_4 \rightarrow x = x / 2 + 1, \\ \text{VARLMAX}=20$$